



(wetgevings)programma Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg

Nieuwsbrief Gegevensuitwisseling

#6 | Januari 2020

Deze nieuwsbrief geeft (twee)maandelijks informatie en inspiratie over de ontwikkelingen rondom het wetgevingsprogramma Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Inhoud

- Eigen huisarts voor team Gegevensuitwisseling
- Het Team en de Mensen eromheen
- Hoe zit het met... VIPP's en programma Gegevensuitwisseling?
- Reinier Haga Groep op bezoek bij VWS
- Het stokje doorgeven: overdracht programmamanager
- Nu al voorpret: volgende keer...

Aanvulling

In het artikel 'De juiste data op tijd op de juiste plek': Tien ziekenhuizen in en om Rotterdam kunnen sinds begin december de basisgegevensset zorg (BgZ) met elkaar uitwisselen, voor de doorverwijzing van patiënten (nieuwsbrief #5 van december 2019) hoort in het rijtje deelnemende ziekenhuizen ook het **Albert Schweitzer ziekenhuis** te staan.

Eigen huisarts voor team Gegevensuitwisseling

'Het ministerie is een compleet andere wereld'

Sinds kort heeft het team Gegevensuitwisseling een 'eigen' huisarts: Isar Wulffaert. Als waarnemend huisarts heeft hij dagelijks last van systemen die niet met elkaar communiceren, waardoor het achterhalen van essentiële informatie onnodig veel tijd kost of onmogelijk is. Zijn praktijkervaring is precies de reden dat hij deel uitmaakt van het team. "Het ministerie is een compleet andere wereld. We moeten elkaar leren begrijpen om dit zo snel mogelijk op te lossen."



"De basisvoorwaarden om de beste zorg te kunnen leveren zijn voldoende tijd, passende informatie en voortdurend innoveren. (Huis)artsen hebben aan alle drie tekort en daar wil ik iets aan veranderen. Dat doe ik door bruggen te bouwen vanuit verschillende projecten bij de Landelijke Huisartsen Vereniging, leveranciers, actiegroepen en nu ook bij VWS".

Spin zonder web

"De huisarts is de spin in het web van alle data van de patiënt. Tenminste, dat is de bedoeling. Stel dat een patiënt erge buikpijn heeft waarvoor hij overdag naar zijn huisarts gaat. 's Avonds wordt de pijn zo erg dat hij naar de huisartsenpost (HAP) gaat en van daaruit naar de spoedeisende hulp (SEH). De huisarts op de HAP kan

Niet altijd bij de data van de dagpraktijk. De SEH-arts kan sowieso niet bij de data uit het huisartsinformatiesysteem (HIS) en krijgt de overdracht van de HAP op een onoverzichtelijke stapel printjes. Soms ook digitaal, maar deze data integreert niet in het ziekenhuisinformatiesysteem.

“Idealiter is informatie gestandaardiseerd, gecodeerd en vrij uitwisselbaar voor zorgverleners. Die ideale situatie heb ik tot nu toe nog nergens gezien”

Vervolgens krijgt de eigen huisarts vanuit de HAP, de SEH en eventueel de ziekenhuisafdeling drie verschillende digitale berichten over de buikpijn van die patiënt. Maar die berichten integreren niet in het HIS. Dat geldt voor alle inkomende digitale berichten in het HIS, zoals ontslagbrieven en uitslagen van aanvullend onderzoek. Een huisarts is dus uren per week bezig met het koppelen van al die losse berichten. Eenmaal gekoppeld, staat het bericht nog steeds niet overzichtelijk in het HIS en is het dus niet direct zichtbaar of kost het veel tijd het bericht apart te openen.”

Ideale situatie

“Als waarnemer val ik overdag in bij veel verschillende huisartsenpraktijken door het land. Daarnaast neem ik diensten over op verschillende HAP's in de avonden, nachten en weekenden. Tot nu toe heb ik nergens de ideale situatie gezien. Idealiter is informatie gestandaardiseerd, gecodeerd en vrij uitwisselbaar voor zorgverleners. Dan pas kun je gebruikmaken van beslisondersteuning, big data en wetenschappelijk onderzoek om de beste zorg te leveren.”

Naast zijn advieswerk bij VWS schrijft Isar columns, geeft hij presentaties, is hij onderdeel van de actiegroep [Huisarts van de Toekomst](#), werkt hij bij Quin (nieuwe digitale zorg) en bij het huisartsinnovatieplatform [HealthVisionars](#).

Contact | ir.wulffaert@minvws.nl

Aannames

“Sinds december werk ik een aantal uur per week bij de directie Informatiebeleid van VWS, met name bij het team Gegevensuitwisseling als tegendenker, verbinder en adviseur. Het ministerie is een compleet andere wereld dan de patiëntenzorg. Ik merk dat beleidsmakers niet altijd weten hoe het in de praktijk gaat. Dat kan ook niet, maar daardoor doen ze aannames die soms echt onjuist zijn. Andersom worden in het veld ook (onjuiste) aannames gedaan, bijvoorbeeld wat wel of niet onder de verantwoordelijkheid van VWS valt.”

“Ik zit ook in de VWS-werkgroep Beschikbare gegevens bij spoed, waar de eerste Kamerbrief [Digitaal beschikbare gegevens bij spoed](#) uit is voortgekomen. Mijn rol in die werkgroep is inhoudelijk: wat verstaan we onder spoed en welke gegevens zijn nodig bij spoed? Dan heb je het over het interpreteren van richtlijnen en de verbinding leggen met de technische en de juridische kant.”

“Ik merk dat beleidsmakers niet altijd weten hoe het in de praktijk gaat. Andersom worden in het veld ook (onjuiste) aannames gedaan, bijvoorbeeld wat wel of niet onder de verantwoordelijkheid van VWS valt”



Experience lab

Isar zou graag een 'experience lab' opzetten binnen VWS, om te laten zien wat (on)mogelijk is met informatievoorziening. “Bijvoorbeeld een nagebouwde spreekkamer waar je met video's of serious gaming ervaart hoe is het nu gaat en waar we naartoe willen. Dat geeft beleidsmakers inzicht.”

Het Team en de Mensen eromheen de VIPP'ers

Team Gegevensuitwisseling (want 'het team van het programma Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg' is zo'n lange naam) werkt nauw samen met de beleidsportefeuillehouders, binnen en buiten VWS. Deze keer is het de beurt aan collega's van VIPP (Versnellingsprogramma informatie-uitwisseling patiënt en professional) en Nictiz. Door deze nieuwsbrief heen stellen we ze aan je voor.



Sabine Geerdes

Senior beleidsmedewerker bij de directie Curatieve Zorg (CZ) van VWS
Dossier | Informatie-uitwisseling

Wat doe je?

"Ik ben verantwoordelijk voor een aantal VIPP-programma's, zoals de VIPP GGZ en de VIPP's voor medisch specialistische zorg (MSZ). Binnenkort wordt de nieuwe VIPP-regeling voor instellingen voor medisch specialistische zorg gepubliceerd. VIPP's zijn versnellingsprogramma's om de informatie-uitwisseling tussen patiënt en professional te bevorderen, zodat de patiënt meer inzicht krijgt in zijn eigen zorg. De VIPP-programma's sluiten aan op bestaande, landelijke standaarden en zorgen voor de implementatie daarvan. In sommige VIPP's stimuleren we ook de gegevensuitwisseling tussen instellingen onderling. De programma-organisatie van de VIPP's wordt uitgevoerd door de verschillende koepels in de zorg. Samen bepalen we de inhoud van de regelingen. VWS is uiteindelijk verantwoordelijk voor de publicatie van de regelingen. Gedurende de looptijd blijven we in gesprek over de voortgang en waar instellingen tegenaan lopen bij de implementatie. Daarnaast ben ik vanuit CZ ook betrokken bij het project wetgeving elektronische gegevensuitwisseling."

Waarom is Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg wat jou betreft een belangrijk programma?

"Met de VIPP's geven we een belangrijke impuls aan de informatie-uitwisseling richting patiënt en de implementatie van standaarden. Zo is het aantal online inzages in het medische dossier gestegen van 1 miljoen in 2017 naar ruim 4 miljoen per jaar nu. Maar er is natuurlijk nog veel te doen. Ik vind het persoonlijk altijd lastig uit te leggen dat je medische gegevens niet automatisch aanwezig zijn en je weer opnieuw je verhaal moet doen als je van het ene ziekenhuis naar het andere moet 'verhuizen'. Hier gaat het programma Elektronische gegevensuitwisseling bij helpen."

"De VIPP-programma's sluiten aan op bestaande, landelijke standaarden en zorgen voor de implementatie daarvan. In sommige VIPP's stimuleren we ook de gegevensuitwisseling tussen instellingen onderling"

Hoe zit het met... VIPP's en gegevensuitwisseling?

De overeenkomsten en verschillen

Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen het wetgevingsprogramma Gegevensuitwisseling en de VIPP's? Een vraag die wij van het programma, maar ook onze collega's van de VIPP's, vaak krijgen. We leggen het hieronder uit.

Wetgevingsprogramma en VIPP's versterken elkaar bij gegevensuitwisseling

Informatie-uitwisseling is van essentieel belang voor goede* zorg, hulp en ondersteuning en de juiste zorg op de juiste plek. Bij het ministerie van VWS lopen sinds 2017 diverse versnellingsprogramma's voor

de informatie-uitwisseling tussen patiënt en professional (VIPP's) en sinds 2019 het (wetgevings)programma Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg. Al deze programma's zetten zich in voor adequate, actuele en uniforme informatie voor de juiste zorg op de juiste plek, in het belang van de patiënt.

Gegevensuitwisselingen tussen patiënt en zorgverleners/aanbieders (zorgpartijen) en tussen zorgpartijen onderling

De VIPP-programma's zijn stimuleringsregelingen die voorzien in subsidiemogelijkheden die zorgpartijen kunnen aanvragen voor gegevensuitwisseling tussen patiënt en zorgverleners/aanbieders (hierna: zorgpartijen) en in een aantal gevallen ook voor gegevensuitwisseling tussen zorgpartijen onderling. Dit laatste geldt voor de VIPP-programma's [Babyconnect](#) en [InZicht](#) en voor de VIPP-regeling voor instellingen voor medisch specialistische zorg.



VIPP

De VIPP's richten zich op curatieve zorg, met uitzondering van InZicht dat zich richt op langdurige zorg. De VIPP-regelingen blijven in ontwikkeling. Zo was er bij de eerste regeling in 2017 nog geen [MedMij-afsprakenstelsel](#) voor uitwisseling met persoonlijke gezondheidsomgevingen (PGO'S). Inmiddels wordt in alle regelingen het MedMij-afsprakenstelsel geïmplementeerd.

Het programma Gegevensuitwisseling focust op gegevensuitwisselingen tussen zorgpartijen onderling en dus niet op gegevensuitwisseling met de patiënt. Dit programma richt zich op het hele zorgveld.

Het wetgevingsprogramma en de VIPP's versterken elkaar. De VIPP-programma's stimuleren gestandaardiseerde elektronische gegevensuitwisselingen, het programma Gegevensuitwisseling zorgt voor een wet die zorgpartijen en ICT-leveranciers in de zorg verplicht om elektronisch gegevens uit te wisselen.

VIPP d d I A VIPP q q i v

Wat doet het wetgevingsprogramma Gegevensuitwisseling?

Dit VWS-programma zorgt er samen met het zorgveld voor dat zorgverleners en -aanbieders gegevens elektronisch gaan uitwisselen en dus niet meer via bijvoorbeeld een handgeschreven recept of cd-rom met röntgenfoto's. Elektronisch uitwisselen voorkomt vermijdbare fouten en bespaart tijd.

De minister neemt, op verzoek van het zorgveld, sinds eind 2018 meer regie: hij versnelt elektronische gegevensuitwisseling door het stimuleren (samen met VIPP's) van initiatieven uit het zorgveld én door het bij wet afdwingen van eenheid van taal en techniek; zodat iedereen meedoet op dezelfde manier. In de wet komt te staan welke gegevensuitwisseling vanaf wanneer verplicht elektronisch moet, op een manier die informatieveilig is en de privacy waarborgt. Deze wet gaat gelden voor alle zorgverleners, zorgaanbieders en ICT-leveranciers in de zorg. Aan leveranciers stellen we heldere, uniforme eisen die we in overleg met het veld en de leveranciers bepalen.

Alle sectoren in de zorg zijn bezig om elektronische gegevensuitwisseling mogelijk te maken. In overleg met het zorgveld - via het Informatieberaad Zorg** - is bepaald welke gegevensuitwisselingen als eerste in aanmerking komen voor de wet Elektronische gegevensuitwisseling. Deze gegevensuitwisselingen zijn opgenomen in de eerste editie van de zogenoemde Roadmap. Daarin staan onder meer verpleegkundige overdracht en digitaal receptenverkeer. Gegevensuitwisselingen die niet in de eerste editie van de Roadmap staan, komen in een volgende editie aan de beurt. Dat laat onverlet dat het zorgveld intussen zelf doorgaat met de digitalisering van gegevensuitwisselingen.

* Onder 'goede' zorg verstaan wij kwalitatief goede, veilige, toegankelijke, toekomstbestendig en betaalbare zorg, hulp en ondersteuning.

** Het Informatieberaad Zorg is een bestuurlijke samenwerking tussen deelnemers uit het zorgveld en het ministerie van VWS.



Quintus Bosman

Liaison tussen het programma Gegevensuitwisseling en [Nictiz](#)

Wat doe je?

"De kennis en kunde die binnen Nictiz aanwezig is, maak ik beschikbaar voor het programma; ik leg de relatie naar experts binnen Nictiz. Nictiz ontwikkelt, beheert en onderhoudt informatiestandaarden, beheert de zorginformatiebouwstenen en stimuleert en ondersteunt de ontwikkeling ervan en is expertisecentrum voor terminologie. Door deze positie is Nictiz betrokken bij veel ontwikkelingen van gegevensregistratie en -uitwisseling en kunnen wij overzicht houden over de verschillende activiteiten, programma's en projecten waarbij Nictiz is betrokken en die de activiteiten van het programma kunnen raken.

"De vrijblijvendheid voorbij en samen dezelfde kant op"

Waarom is Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg wat jou betreft een belangrijk programma?

"De moderne gezondheidszorg wordt steeds vaker geleverd door verschillende zorgverleners die vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en kunde, samen zorg verlenen aan een patiënt of cliënt. Om dit goed te kunnen doen, moeten die zorgverleners informatie met elkaar uitwisselen, zodat zij daadwerkelijk kunnen samenwerken en niet onbedoeld elkaar tegenwerken of in de weg zitten. Voor die samenwerking moeten niet alleen de zorgverleners dezelfde taal spreken, maar ook hun informatiesystemen, zodat zij elektronisch kunnen communiceren. Het is nodig dat daarover tussen de verschillende partijen afspraken worden gemaakt, dat die afspraken expliciet zijn en dat gecontroleerd wordt dat die afspraken worden nagekomen.

Reinier Haga Groep op bezoek bij VWS

...en dat bezoek krijgt een staartje



Een grote delegatie van de Reinier Haga Groep bracht begin januari een werkbezoek aan VWS. Dat was een mooi moment voor een presentatie over ons programma. Drie teamleden vertelden wat we doen en wat er nog op stapel staat.

Bij de presentatie ontstond al snel veel interactie en het is duidelijk dat de medewerkers van Reinier Haga Groep betrokken zijn bij ons programma. Zij volgen ons op de voet en vinden digitalisering van gegevensuitwisseling van groot belang, vertelden ze. Het werkbezoek krijgt een staartje, want in de volgende nieuwsbrief vertelt een apotheker van het LangeLand Ziekenhuis in Zoetermeer (onderdeel van de Reinier Haga Groep) uitgebreid over de ervaringen met het digitale recept. Wordt vervolgd dus!

Het stokje doorgeven

'Trots dat ik mocht bijdragen aan een basis voor deze transitie'

Na dik twee jaar in VWS-contreien - in 2018 voor de implementatie van de AVG en vorig jaar als kwartiermaker van het programma Gegevensuitwisseling - geeft programmamanager Rianne Blacquièr het stokje door.

45 - 22 - 13 - 4

Met plezier kijkt Rianne terug op de beginfase van het programma. "In zijn eerste brief aan de kamer nodigde minister Bruins het zorgveld uit om aan te geven waar de grootste prioriteit lag qua gegevensuitwisseling. Dat hebben we geweten! Als ik ooit nog eens de lotto speel, ga ik voor de combinatie 45 (het aantal

voorstellen wat we mochten beoordelen), 22 (het aantal dat voldoende concreet was om verder te analyseren), 13 (het aantal dat landde in de concept Roadmap en waar binnen er uiteindelijk is gekozen voor...) 4 (...uitwisselingen die we als eerste helemaal uitwerken voor de opmaat naar een wettelijke verplichting tot elektronische uitwisseling)."

Met elkaar

"Mijn mooiste herinnering? Pfff....dat zijn er een boel. Bijvoorbeeld het mogen werken met een team fantastische professionals. Dan bedoel ik niet alleen de mensen van het eigen team, maar ook de beleidscollega's en wetgevingsjuristen van VWS met wie we de afgelopen maanden steeds nauwer samenwerken. Zeker ook de fantastische professionals voor wie we het doen: (huis)artsen, specialisten, verpleegkundigen en zoveel anderen die elke dag weer met hart en ziel werken aan goede zorg. Mooi vond ik de ontmoetingen met Carla Meeuwis (Rijnstate), Lidy Wijers (Alrijne) en de collega's van het Nationaal Borstkanker Overleg Nederland ([NABON](#)) rondom [het mamma-dossier](#). Wat een passie! Evenzo waardevol als de bijdragen van veel ICT-leveranciers tijdens de consultatiesessies. De vormgeving van regie die de minister voor ogen heeft kan niet zonder jullie. Aan allebei de kanten. We moeten het met elkaar blijven doen. En dan heb ik er nog zoveel niet genoemd...

"...een van de meest complexe en tegelijkertijd gaafste uitdagingen die er op dit moment zijn"

Standaardisatie

Als het allemaal zo mooi is, waarom ga je dan weg? Na een schaterlach: "Ik werk vanuit I-Interim Rijk, het 'Rijksuitzendbureau' met eigen ambtenaren die door alle ministeries heen rouleren op verschillende opdrachten. Daarmee houden we kennis in eigen huis, leren we van elkaar en worden we steeds professioneler. De idee erachter is ook gelijksoortige opdrachten op dezelfde manier aanpakken volgens dezelfde methoden en technieken. Zo werk ik mee aan eenheid van taal en techniek in de aanpak van grote projecten en programma's, maar dan tussen

ministeries en hun uitvoerders. Mijn opdracht was het neerzetten van een team, het inrichten van de (bestuurlijke) organisatie en het schrijven van het plan voor de komende jaren. Dat is nu klaar. Het programma gaat een volgende fase in en dan is het goed om er nieuwe energie en inbreng op te zetten. Een mooi moment om het stokje door te geven."

"Dit is niet niks en ook niet in een paar jaar klaar"

Trots

"Het (wetgevings)programma Gegevensuitwisseling is een veranderprogramma. Het gaat over anders werken (steeds digitaler, meer agile), in andere en veranderende omgevingen (andere systemen, gekoppelde systemen), en met soms andere afspraken over die manier van samenwerken (standaarden, aangepaste werkprocessen). Dat is niet niks en ook niet in een paar jaar klaar. Ik ben trots dat ik mocht bijdragen aan een basis voor deze transitie. In de vorm van een vaste plek op de hoogste bestuurlijke agenda, een heldere aanpak voor de komende jaren, meer bewustzijn bij het ministerie zelf dat ook VWS voor een veranderopgave staat - en ik hoop ook meer vertrouwen bij de collega's in het zorgveld dat wij het langs deze weg met elkaar voor elkaar gaan krijgen."



"Deze opdracht was een van de meest complexe en tegelijkertijd gaafste uitdagingen die er op dit moment zijn."

Dank aan iedereen met wie ik het afgelopen jaar mocht werken en tot plotseling!"

Het stokje aangenomen

De nieuwe programmanager: Remco Spek

VWS'er Remco Spek (47) neemt het stokje van Rianne over en is vanaf 1 februari, bijna dus, programmamanager Gegevensuitwisseling. De hele maand januari heeft hij met Rianne meegelopen, meegewerkt en met zo veel mogelijk mensen kennisgemaakt.

Hij is bekend met het reilen en zeilen bij ministeries, want hij heeft tien jaar bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gewerkt. Dat is al wel even geleden; de afgelopen 12,5

jaar werkte Remco namelijk bij de gemeente Dordrecht in managementfuncties op diverse terreinen, waaronder de zorg. Hij woont met zijn gezin in Leiden, waar hij politicologie heeft gestudeerd.



“Ik houd van resultaten behalen. Politiek-bestuurlijke zaken zijn interessant, zolang we wel iets bereiken. Voor mij is de inhoud leidend. En als het doel ver weg ligt, gaat het om de tussenresultaten. Met elektronische gegevensuitwisseling is het nu pionieren. Er spelen veel verschillende belangen op verschillende niveaus. Organisaties moeten verder kijken dan alleen hun eigen organisatie, want het hogere belang is betere zorg voor de patiënt. En die is niet gebonden aan die ene organisatie. Het is aan ons om alle partijen op de juiste manier mee te krijgen.”

Contact | rm.spek@minvws.nl

Volgende keer

Nu al voorpret...

Zoals gezegd: een interview met de Reinier Haga Groep over hun ervaringen met het digitale recept.



Colofon | Deze nieuwsbrief is speciaal voor iedereen die direct of indirect is betrokken bij de Community Gegevensuitwisseling. Op aanvraag versturen wij hem ook naar collega-zorgprofessionals, (rijks)overheidscollega's en leveranciers. Aan- en afmeldingen voor deze nieuwsbrief ontvangen wij graag via gegevensuitwisseling@minvws.nl. Acquisitie naar aanleiding van deze nieuwsbrief wordt niet op prijs gesteld • **Over het programma** | Meer informatie over het programma Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg lees je ook op de [website](#) van het Informatieberaad Zorg • **Jouw bijdrage(n)** | Heb je een lichtend voorbeeld van digitale gegevensuitwisseling tussen zorgprofessionals of kijk- en luistertips voor een volgende keer? Laat het ons weten en we kijken hoe we jouw bijdrage kunnen verwerken in een volgende editie van de nieuwsbrief • **Tekst** | Marieke Serruys, Annemarie van Lankveld en Rianne Blacquière